

Tänk på hur du eldar för att få varmt hemma!

Du som eldar med ved eller andra träbränslen använder ett förnyelsebart energislag. Det är bra resurshushållning och miljöhänsyn, men det finns också risker. Vedeldade villapannor och andra eldstäder kan medföra betydande negativa effekter på hälsa, miljö och brandsäkerhet.

Miljö – Brandsäkerhet – Ekonomi går hand i hand vid vedeldning

Allt förbättras om man har en bra panna eller annan eldstad som eldas rätt.

Men om din anläggning är bristfällig eller eldas och sköts på fel sätt så händer följande:

- Luften, inomhus och utomhus, blir förorenad och människor kan bli sjuka.
- Det går åt mer ved, dvs vedeldningen blir dyrare och svårare att hantera.

Det är då också mycket stor risk att följande händer:

- Det börjar brinna i pannrum, skorsten eller i själva huset.
- Du får inte ut full försäkringsersättning vid en eventuell brand.
- Grannarna klagar på störande rök.
- Myndigheterna stoppar eller begränsar anläggningens användning.

Tre vanliga fel

- Veden är inte torr nog.
- Snåleldning med otillräcklig lufttillförsel. Frestande för att slippa lägga in ved så ofta, men ack vad det ryker...
- Pannan är av gammal typ utan keramiskt inlägg eller liknande. Detta medför otillräcklig förbränning.

Eldar du med alla tre fel samtidigt blir det väldigt illa, men bara ett av felen ger också stora problem. Det som händer är att veden inte brinner ut ordentligt och det bildas exempelvis stora mängder hälso- och brandfarliga tjärämnen och sot. En del sätter sig i rökgaskanalen och ökar brandrisken, en del går ut genom skorstenen och förorenar miljön och riskerar din egen och dina grannars hälsa.

Enkla åtgärder

- Se till att veden är ordentligt torr. Den ska ha huggits, klyvts och sedan legat på torkning under tak minst ett år innan den används. Veden hinner inte bli torr om du hugger vinterns behov under sommaren. Veden skall också ha förvarats inomhus under några veckor innan förbränning.
- Stryp inte lufttillförseln för att det ska brinna längre.
- Se till att upptändningen går snabbt genom att använda stickor och finhuggen torr ved.
- Gör så få upptändningar som möjligt.

Större åtgärder

- Finns redan en bra panna, komplettera den med ackumulatortank. Moderna vedpannor kräver alltid ackumulatortank för att förbränningen ska bli den utlovade.
- Byt panna till en som minst uppfyller Boverkets krav (miljögodkänd). Gärna ännu bättre (t.ex. Svanenmärkt).
- Ett alternativ till vedpanna är pelletsbrännare, vilket kan vara särskilt intressant för de som inte vill hantera eller har tillgång till egen ved.

Lyssna på fackmännen

Före alla ingrepp, kompletteringar eller byte av anläggning måste fackmannens synpunkter inhämtas. Tala alltid både med sotaren och med din VVS-leverantör.

- Börja gärna med att kontakta kommunens energi och klimatrådgivare för kostnadsfri och opartisk rådgivning om vilken typ av anläggning som kan passa dina förhållanden och vilka möjligheter som finns att spara energi.
- Sotaren kan kontrollera att åtgärderna inte medför ökad brandrisk, t.ex. genom att rökgastemperaturen blir för hög. Han kanske också kräver särskilda åtgärder, t.ex. på skorstenen. Att strunta i sådana råd kan naturligtvis vara direkt livsfarligt, förutom att försäkringsskyddet urholkas. Samma gäller också de råd som meddelas i samband med ordinarie sotning och brandskyddskontroll.
- VVS-företagen kan ta reda på vilka kompletteringar och ändringar av din anläggning som är möjliga och lämpliga.
- Kontrollera dessutom med kommunens byggnadsförvaltning (eller motsvarande) om den planerade åtgärden kräver bygglov eller bygganmälan.

Krav kan ställas på dig som eldar

Eldning som ger upphov till störning kan medföra att kommunens miljö- nämnd förelägger om åtgärder eller förbud.

Är du expert på vedeldning?

Skorstenens höjd
över taknock minst 1 meter
annars risk för röknedslag eller
nistor under takpannor

Dålig isolering
av rökgaskanal, otätheter eller
för kort avstånd till brännbart
material ger brandrisk.

Tjärbildning
sk blanksot i skorstenen
är en brandrisk orsakad av
felaktig eldning.

Rökgaskanal
måste dimensioneras för
vedeldning och sotas
oftare än vid olja.

Rökgastermometer
är bra för att ha koll
på säkerheten, max 350°.

**Plast, målat,
impregnerat virke eller
annat avfall** får inte eldas
i vanlig vilapanna.

Skräp och bråte
i pannrum innebär
brandrisk.

Tänd upp snabbt
med stickor och
finhuggen ved.

Brandsäkert askkärl
med tättslutande lock är
ett måste.

Motdragslucka,
komplettering som kan ge lägre
rökgastemperatur och bättre
förbränning.

För snålt med luft
ger pyrelidning, ökad tjär-
bildning, miljöstörning, brand-
risk och dålig ekonomi.

Akkumulatortank
är den stora förbättringen,
men den ska dimensioneras
och kopplas rätt.

**Byte till miljö-
godkänd panna** är en bra
åtgärd, men också då krävs
akkumulatortank.

Akkumulatortanken är ett extra
vattenmagasin med bra värmeisolerng.
Gör att man kan elda större brasor med full
lufttillförsel. Ger renare rökgaser,
bekvämare eldning och bättre
bränsleekonomi.

Veden skall
torkas ett år och
förvaras inne eller
under tak.

Spara och sätt upp på väggen!